

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

Nr. 88.

Brașov, Vineri 21 Aprilie (4 Maiu).

1900.

Călătoria Majestății Sale.

Mâne dimineța Majestatea Sa plecă din Viena pentru a face împăratului Germaniei visita de mult anunțată, care deja a fost comentată de presa europeană în toate chipurile.

Imprejurarea, că acesta înaltă vizită se face din incidentul unei festivități în familia împărătească și regală germană, cum este proclamarea majorenității principelui de coronă german, îi dă un caracter intim, dăr pentru aceea nu încetăză nici un moment de a avé marea ei însemnătate politică.

Vor conveni la Berlin cu acesta ocaziune reprezentanții speciali ai celor mai mulți dintre domnitorii statelor mari și mici europene, între cari marele duce rusesc Constantin Constantinovici, prințul de coronă al Italiei, ér precum se confirmă acum, și principel moștenitor al României. Monarchul nostru va întâlni der acolo în 6 Maiu o societate strălucită princiară. Dér nu atât acesta, cât mai mult splendórea primirei căldurose și entusiaste, ce i-se va face Majestății Sale de poporațiunea Berlinului și de cătră curtea germană, va forma splendórea acestor zile.

Ar fi o încercare de prisos de a ne ocupa aici cu combinațiunile politice, ce se fac cu privire la întâlnirea celor doi împărați. Fapt este, și acesta o vedem și o simțim și noi, că o sută și o mie de fire legă astăzi Berlinul cu Viena, dér și cu Budapesta, ba, trebuie să recunoscem, chiar și cu Bucurescii. Mai este de lipsă a insista mult în astfel de circumstanțe asupra însemnătății politice a întâvederii dela Berlin? Ea este neîndoiósă, mai ales pentru aceste țări, pe cari le legă azi multe interese politice și economice.

Un moment însă din reflexul, ce-l aruncă înaintea sa visita monarchului la Berlin, ni-se pare a fi vrednic de remarcă. Acesta se referă la speranțele, ce la pun supremației din monarchia noastră, și în deosebi Maghiarii, în influința și urmările, ce le va avé pentru mersul viitor al monarchiei dualiste întrevederea dela Berlin. Un rol de căpeteniă a avut negreșit în jurul acestei visite ambasadorul austro-ungar dela Berlin, d-l de Szögyenyi, odinórá ministru à latere unguresc al Majestății Sale, care după cum se știe este *persona gratissima* la curtea împărătească germană.

Cercurile politice din Budapesta sunt vesele de tot aranjamentul făcut pentru primirea monarchului nostru la Berlin, și nu puțin a lingușit orgoliului lor faptul, că s'a dispus de guvern și chiar de cătră primăria capitalei germane — cum se făcuse mai anii trecuți și în Bucuresci când au visita în România a Majestății Sale — ca la împodobirea orașului cu stindarde să se țină semnă în măsură egală și de tricolorul unguresc. Intr'asta cei din Budapesta véd o recunoșcere explicită

a caracterului de stat deosebit al Ungariei.

Am amintit cazul acesta mai mult ca semn exterior pentru motivarea bunei dispoziții, cu care este privită în capitala ungară călătoria monarchului nostru la Berlin. Dér în fond pare învederat, că întâmpinarea deosebit festivă și entusiastă, ce i-se pregătesce din partea germană lui Francisc Iosif I, nu este decât un răspuns la primirea, ce i-s'a făcut în Budapesta împăratului Wilhelm II.

Intru cât din toate aceste momente Maghiarii sunt îndreptățiți de a conchide la un efect favorabil al întâlnirii suveranilor aliați la Berlin pentru politica suprematistă dualistă din monarchia noastră, numai viitorul va puté dovedi neîndoiós. De-odată conducătorii politicii maghiare au început să se însuflețescă éráși pentru cultura germană, precum s'a védut din unele enunțațiuni făcute zilele din urmă la numite ocaziuni. Au uitat, séu se fac a uita, că limba și cultura germană au fost și sunt prigonite în Ungaria și Transilvania, într'un mod ce trece peste toate conceptele timpului progresist de față și reamintesc veacurile întunecate de sclăvia.

Tocmai Germanii însă sunt aceia, cari dintre toate popórele, ce ne înconjură, sunt mai bine informați despre starea adevărată a lucrurilor din monarchia noastră și în deosebi din Ungaria. Să nu credă cumva marii politiciani unguri, că nu se știe apreția la Berlin adevărată valóre a asigurărilor de amiciția ungurescă pentru Germanii și Germania. Inșé ce s'e-i faci? Politica își are cărările ei ciudate, ea nu merge după simpatii și antipatii, și așa ea a știut s'o brodescă spre norocul Ungurilor, ca de vre o patru-șeci de ani încóce Prusia și mai în urmă imperiul german să tragă în calculul rece politic, mai mult decât a fost de folos pentru aceste țări, și pe pionii maghiarismului modern.

Și precum se vede, calculul celor dela Berlin încă nu s'a încheiat și d-l de Szögyenyi are încă șanse de a dobândi dela curtea din Berlin multe amabilități de natură a încuraja pe eroii ideii statului național maghiar dela noi.

Dér, cum am dís, nu ne încumetăm a străbate în secretele înaltei diplomații, care-și țese firul ei mai departe. Ne aducem numai aminte de dicala poporului și credem, că decă nu încurând, totuși cu jocul se va găsi ac și pentru jocul asuprizerilor noștri.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Sibiu, 2 Maiu n.

Azi s'a ținut ședința a patra, în care s'a început desbaterea asupra diferitelor raporturi. Mai important a fost raportul Consistoriului privitor la starea bisericilor și școlilor; de asemenea a deșteptat mult interes și a fost înșoțit de-o viuă discuția raportul asupra mndificării statutelor fon-

dului de pensii și a arondării protopopiatelor. Éta raportul Consistoriului despre activitatea sa în 1899:

Raportul Consistoriului casenat bisericesc.

I. Acest senat a ținut în decursul anului peste tot 46 ședințe, dintre cari 40 ordinare, ér 6 extraordinare. Numărul esibilitelor în acest senat a fost de 2879, rezolvite cu finea anului afară de unele rămase pendente, cari și-au aflat rezolvirea în éșt an.

II. Despre starea cierului, comunele bisericesci și mișcarea populațiunei în archidieceșca noastră transilvană se alătură un conspect general.

1. Conspectul acestui conspect clerul archidieceșan în frunte cu arhiepiscopul se presentă astfel:

a) în centru: vicar arhiepiscopesc archimandrit 1, asesori consistoriali protopresbiteri 5, director seminariul protopresbiter 1, profesori seminariali protopresbiteri 1, profesori seminariali presbiteri 1, espeditor consistorial presbiter 1, diaconi 4. La olaltă 14.

b) în afară: protopresbiteri totodată și parochii 29, protopresbiteri emeritați în pensie 2, protopresbiteri onorari parochii 4, protopresbiteri onorari în pensie 1, protopresbiteri onorari militari 2, protopresbiteri onorari profesor gimnasial 1, administratori protopresbiterali 5, parochii 794, administratori parochiali 24, presbiteri în alte funcțiuni 11, capelani 51, presbiteri pensionați 6, presbiteri resignați 9, presbiteri amovați 1, presbiteri militari 1, diaconi 6. Peste tot 961.

2. În decursul anului au răposat 16 presbiteri parochii. În asemănare cu anul precedent 1898 cu 4 mai puțin. Hirotoniri s'au sévirșit 24.

3. Numărul familiilor la finea anului 1899 a fost 163.376.

4. Numărul sufletelor se presentă astfel: de gen bărbătesc 373.376, de gen femeiesc 367.516, pdste tot 741.275. În comparațiune cu anul 1898, rezultă o creștere de 4870, ceea-ce se face evident în conspectul general la rubrica „crescere și decrescere”.

5. Din numărul total al poporațiunei soiu ceti și scorie, bărbai și femei cu totul 215.728. Calculat în procente rezultă, că din întreaga populațiune a archidieceșei noastre transilvane 30.4% soiu ceti și scorie, ceea ce față cu anul trecut de 27.5% constată un progres îmbucurător.

În decursul anului s'au încheiat peste tot 5379 căsătorii; dintre acestea 5276 s'au sévirșit sau cu binecuvântarea bisericeii, ér 103 numai la oficial politic.

Făț de împrejurarea regretabilă, care arată un număr considerabil de căsătorii fără binecuvântarea bisericească, consistoriul archidieceșan a luat cauza la un studiu serios și va cerceta ca să cunoscă adevăratele motive și despre cele aflate va raportă la sesiunea proximă sinodală.

Căsătorii mixte a fost 369.

6. Conviețuirile ilegale, cari în anul anterior erau în decrescere, în anul 1899 s'au sporit în mod însemnat, astfel, că față cu numărul celor din anul 1898 de 4153 cu finea anului espirat se constată 4358 de conviețuri ilegale, cu 205 mai multe decât în anul 1898.

Aceste conviețuri ilegale în număr mai însemnat și anume peste o sută se presentă în protopresbiteratele: Abrud, Agnita, Cămpeni, Cluj, Dej, Deva, Dobra, Gioagiu, Hațeg, Iliia, Reghiu, Sebes, Sibiu, Sighișóra, Treiscaune, Unguraș și Zaránd.

7. Nascorile se constată în următoarele: a) legitimi: de gen bărbătesc 12.254, de gen femeiesc 11.595. La olaltă 24.849;

b) ilegiti: de gen bărbătesc 1075, de gen femeiesc 988. Peste tot 25.912.

Dei față cu anul 1898 de 23.406 casuri de nascere rezultă o creștere de 1506.

8. Casurile de mórte întâmplare în decursul anului peste tot dau numărul de 18.589 (bărbați 9191, femei 9398), deoi cu 1191 casuri mai puținé decât în anul 1898.

9. Privitor la casurile de treceri religioare, peste tot, dau numărul de 454, din cari 199 sunt treceri dela alte bisericii la a noastră, ér dela acesta la alte bisericii 252

10. Despre parochiile vacante se alătură un conspect, conform căruia cu finea anului 1899 au fost 123 parochii vacante. — Consistoriul archidieceșan nici în anul acesta n'a lipsit a lua măsurile necesare pentru întregirea acestor parochii, însă și astă dată cu puțin succes, din cauză că pentru dotațiunea insuficientă și neasigurarea subsistenței preoților cursurile clericale n'au fost de ajuns impopulate; însă fiind-că prin punerea în lucrare a articolului de lege XIV. din anul 1898 privitor la completarea dotațiunei parochiale, acesta se amolioréză în mod însemnat și se asigură subsistența parochului, pe viitor e speranță a se dedica mai mulți tineri carierei proțesci și parochiile vacante se vor puté întregi și provedé cu parochii.

Despre parochiile întregite în mod extraordinar se alătură un conspect.

III. În decursul anului s'au sfințit 4 bisericii, și anume: în parochia Brașov-Cetate, tractul Brașovului, a cărei sfințire a sévirșit-o arhiepiscopesc; sfințirea bisericilor în comunele bisericesci Cisnădia, tractul Sibiului, Potingan, tractul Zarándului și Berches, tractul Cetăței-de-pétră, s'a îndepănit prin delegați de arhiepiscopul.

IV. a) la seminarul archidieceșan, secțiunea teologică, au funcționat 4 profesori;

b) cu începutul anului școlar 1897/98 s'au însoris 78 elevi, și adevă: în asemănare cu anul trecut școlar cu 5 mai mulți.

După pregătirea lor în școlile medii au fost: cu examen de maturitate 14, cu 8 clase gimnasiale 2, cu 7 clase gimnasiale 1, cu 6 clase gimnasiale 41, cu 6 clase reale 4, cu 6 clase civile 2, cu 4 clase gimnasiale și cursul pedagogic 13, cu 4 clase civile și cursul pedagogic 1.

Pentru parochiile, cari pe calea ordinară nu s'au putut întregi, însă întregirea lor a fost imperios reclamată de interesul bisericeii, s'au primit la cursul clerical extraordinar 10.

Esamenelor de calificatiune ținute la terminele din 25 Februarie și 25 August peste tot s'au supus 15 clerici, dintre cari au obținut calculul fórte bine 1, bine 8, suficient 6.

V. Ajutóre s'au împărțit între marginele budgetului votat, și adevă:

a) din fondul bisericilor la 29 comune bisericesci în scopul edificării și reparării de bisericii;

b) din fondul Rudolfin la 9 preoți.

VI. Cât pentru sinódele parochiale, aceste, conform rapórtelor intrate dela oficiile protopresbiterale, afară de cel al Branului, care n'a raportat, s'au ținut. Se observă însă, că din neglijența preoților nu s'a ținut sinod în trei comune bisericesci; în una din cauză că administratorul parochial a răposat; în una că parochul e bolnav; în una, că n'au participat membrii la sinod; din 44 comune n'au intrat rapórté dela respectivele oficii parochiale în acest obiect, în unul protopresbiterat s'au ținut sinóde numai în unele comune bisericesci.

În privința acesta sub nr. 1757 bis. s'a îndatorat oficial protopresbiteral concernent a provoca pe respectivii preoți din comunele, unde nu s'au ținut sinóde parochiale, să se justifice și să arete cauza neținerii sinódelor parochiale.

VII. Procese matrimoniale și disciplinare. 1. Procese matrimoniale s'au petraoat 17 și s'au terminat cu divorț total: 4 din motivul adulterului; 8 din al părsirei cu necredință; 1 din al silei la căsătorie, ér celelalte 4 din motivul urei nedumerite.

2. Procese disciplinare s'au finalizat

testamentul său, cu data de 5 Martie 1900, lasă o mare parte din averea sa diferitelor instituțiuni de binefacere și culturale. In- tre altele, există următoarele legate: 150.000 lei pentru institutul Pasteur; 400.000 lei casei de copii tuberuloși din Ormesson; 400.000 lei societății pentru protecțiunea copiilor părăsiți; (opera Boujean); 400.000 lei orașului Fontainebleau, pentru mărirea serviciului ospitalier și crearea unei muzici municipale; 120.000 lei societății pentru alăptarea copiilor (opera Bequet); 100.000 lei societății de ajutor mutual Saint Roch din Fontainebleau; 25.000 lei societății pentru ajutorarea răniților militari (Crucea Roșie franceză); 50.000 lei societății religioase Saint-Vicent-de-Paul din Fontainebleau; 25.000 lei cercului catolic de lucrători din Fontainebleau; 24.000 lei fraților dela școlile creștine din Fontainebleau; 10.000 lei societății pentru ajutorarea lucrătorilor fără lucru din Fontainebleau; 10.000 lei societății „Dames de la Providence” din Fontainebleau; 2000 lei fabricii bisericești din Fontainebleau; 1000 lei pompierilor din Fontainebleau.

Urcarea balonului „Cinegrama”. Mercuria trecută s'a făcut la Tuileries, în fața unei lumi imense, urcarea balonului „Cinegrama”. Acastă urcare avea ca scop realizarea unei experiențe absolut nouă, consistând în a cinematografia, grație unei serii de aparate conjugate inventate de că- tră d-l Grimoin-Soinson, fazele diverse, ce ar prezenta în timpul suirei panorama vi- vantă a Parisului și a expozițiunii. Acest balon era de-un volum de 3000 de metri cubi și o nancelă specială a fost construită pentru a pute duce două spre-dece aparate și personalul trebuitor, care era destul de numeros. Favorizați de-un bun timp, es- perimentatorii au reușit de minune. Cine- matografele în acțiunea lor au înregistrat mișcările oamenilor, și în același timp pei- sagii foarte întinse ale Parisului și a împre- jurimilor sale. Vizitatorii expoziției vor vedea în curând în Câmpul lui Marte, rezultatul acestei experiențe.

Petrolul în Algeria. Geologul Henry Neuburger, însărcinat de guvernul francez de-a face cercetări în Algeria, a descoperit 14 districte petrolifere, care se întind dela coasta Nord-vestică spre Sud- vest, pe o întindere de 300 kilometri. Se crede, că sunt aci bogății mari de petrol. S'au format de ce societăți pentru esploa- rea petrolului.

O mare catastrofă în Ottawa (Ca- nada). Țile trecute a isbucnit în Ottawa, capitala Canadei, un incendiu, care a făcut pagube așa de imense, încât se poate consi- dera ca unul din cele mai mari calamități publice, pe care le-a suferit America în ul- timul timp. O mare parte a orașului este pierdută cu toate fabricile, cu toate șantie- relă, magazinele și casele pentru lucrători. Opt mii de metri pătrați de suprafață clă- dită au fost devastați de flăcări. Două mii

Punerea cablurilor e încredințată, în fiă-care țară unei corăbii din acele ce con- stituiesc ceea ce se chiamă flotila telegra- fică a globului și cari sunt în număr de trei-șeci. Aceste corăbii sunt alcătuite în- tr'un mod special.

Cablurile sunt conținute în nise vase mari de fier, mereu pline de apă. Pe puncte sunt dispuse o serie de mașine, destinate să ia cablul din vase, spre a-l trece prin un aparat special și a-l conduce până în mare.

Punerea unui cablu trebuie să fiă pre- cedată firesc de un studiu al fundului mării.

Observațiune curiosă. Fundul Oceanu- lui e o câmpie imensă, unde se găsesc foarte rar asperități, plină de nămol și scoici. Pe acest pat môle se infundă gi- ganticul șerpe de guta-perha. Corabia cu cablu trece repede pe suprafața apei lă- sând să lungească în urmă-i cablul. (d. „Const.”)

cinci sute de case, șantiere și fabrici au fost distruse. Cinci-spre-dece mii de oameni sunt fără adăpost și fără resurse de hrană. Pierderile trec peste o sută de milioane de franci. Până acum nu s'au constat decât opt morți, der sunt o mulțime de dispă- ruți, cari se vor găsi de sigur carbonizați sub dărâmăturile încă fumegânde ale imen- selor clădiri. Aspectul părților incendiare este lugubru. Incendiții, într'o stare de plâns, rătăcesc în zadar printre ruine pen- tru a găsi ceva din avutul lor. Peste un ceas, pe o lungime de patru mile și lățime de-o milă, nu era decât un imens cuptor. Otava a fost întemeiată de Francesi la confluența râului cu același nume cu fluviul Saint-Laurent. Era centrul mării industrii de lemnărie din Canada.

Ciuma în Arabia. Sciri sosite din Arabia spun, că în diferitele localități ale țării s'au semnalat numeroase cazuri de ciumă. La Allayabad, din 115 locuitori au fost atinși 52, din cari au murit 27; la Se- fiobod din 200 locuitori au fost 8 cazuri de ciumă cu 8 decese.

Avansările în armata comună și honveșime. Cu ziua de 1 Mai st. n. au fost înaintați în armata comună, între alții, și următorii Români: În infanteria au fost înaintați: La rangul de colonel: Teodor Fodor, locot. col. la reg. 44. La rangul de major, căpitanii cl. I: Iosif Stoianel dela reg. 63 transferat la reg. 43, Alesandru Petri reg. bosu. 2, Mihail Seracin reg. 49.

La rangul de căpitan cl. I. căpitanii de cl. II: Troian Băcilă reg. 43, Alesandru Velicica reg. 3 și George Domășnian reg. inf. 51.

La rangul de căpitan cl. II, locotenenții: Vincențiu Beran reg. 86, Corneliu Cosgaria reg. 55, Victor Goglia reg. 97, George Nogga reg. 80, Vasilie Calbasă reg. 2 și Anton Petan reg. artil. 2. La rangul de locotenent, sub-locotenții: Mihail Nicula reg. 24, Camilo Balle reg. 1, Si- mson Iancu reg. 47, Iosif Percea reg. 89, Iosif Babușca reg. 75, Victor Buibaș reg. 85, Ioan Bărcean reg. 79 și Alesandru Brăila reg. 69.

Medio de stab. cl. I, a fost înaintat Dr. Ioan Popp, medic-șef la garnisóna din Brașov. Medic de regiment cl. I: Dr. Iacob Făgărășianu la reg. de inf. 37 și Dr. George David reg. de drag. 1. Medic de regiment cl. II: Dr. Emil Pop.

La honveșime: Majori au fost înaintați: căpitanul Teodor Papp reg. inf. 2 și căpitanul Alesandru Dorsan reg. hus. 8, de căpitan cl. I. căpitanii de cl. II: Nicolau Popoviciu reg. inf. 24, Cornel Nagy reg. inf. 27, Ladislau Magda reg. inf. 23 și la cavaleria Rogoz reg. hus. 5. La gendarmeria la rangul de sub-loc. a fost avansat asp. de oficer Ioan Rus.

Sciri mărute din Romania.

Principele moștenitor român Ferdinand va pleca astăzi dela Abbazia la Berlin, ca să reprezente România la festivitățile de acolo. A. S. R. va fi acompaniat de d-l că- pitan Aurel Dimitrescu la festivitatea pro- clamării majorenatului principelui de coronă german.

— Comisiunea dunăreană și-a deschis ieri, Miercuri, sesiunea sa ordinară în Galați. D-l general Pencovic, delegatul Sta- tului român în această comisiune, a fost în București și s'a întreținut cu d-l ministru al afacerilor streine, I. Lahovary, asupra diferitelor chestiuni dela ordinea țării.

— Medalia Ateneului pentru jubileul d-lui de Gubernatis a fost înmănată ilus- trului filo-român în aula Universității dela Roma în momentul solemn, când profesorii și studenții îl sârbătoreau. Minunată im- presiune a făcut asupra imensului public spec- tator manifestarea latină a Românilor dela Dunăre.

— Esportul cerealelor în România din cursul anului 1899 arată un deficit de peste 139 milioane lei față de esportul cerealelor din cursul anului 1898. Cerealele, ce a ex- portat România în cursul anului trecut 1899 însumă valoarea de lei 85,221,821. Se con- stată der o scădere colosală în esportul cerealelor române pe anul trecut, datorită,

se n'înțelege, secetei, care a bântuit câte-va din județele cele mai agricole.

— Cu începere dela 1 Mai, conform dispozițiilor ministerului de război, se vor acorda concedii de câte o lună soldaților din câte un batalion al fie-cărui regiment. Aceste concedii se vor acorda până la 15 Iulie, când se fac concentrările pentru ma- nevre.

— Nouș înaintări în armată vor fi făcute pe ziua de 10 Mai. Se dice, că între acestea sunt și patru nouș înaintări la gradul de general.

— Este foarte probabil, că înaugurarea noului palat al poștelor din București se se facă în primele zile ale lunii Mai st. v. imediat după întorcerea M. S. Regelui în țară.

— În primele zile ale săptămănei ace- steia s'a remarcat o pronunțată urcare a efectelor Creditului Urban din București de 5 la sută. Tendința este în creștere.

— Trei-șeci și trei de tineri meseriași evrei au plecat din Brăila spre America. Familiile lor vor pleca în cursul lunii viitoare.

— Sărit din tren. Luni cu trenul de 11 și 45, a fost adus la gara de Nord din București un băiat, Leon Baret, rănit la picioare destul de grav. Densul a fost trimis la spitalul Filantropia. Tinerul Leon e de fel din Târgoviște; el venea în București. În apropiere de stația Ciocănești, pe când tinerul Leon se uita pe ferestră, i-a luat vântul șapca din cap. Nici una, nici două, Leon eși repede pe platforma vagonului și sări jos. În săritură el s'a rănit la picioare. Nesocotitul tinăr se plânge și de dureri in- terne de cap.

— Un tată, care și ucide copilul. Lo- cuitorul Costache Mogola, din comuna Po- dur, județul Bacău, pe când nevasta lui se duse prin sat, chemă în casă pe copila sa Ilina, în vârstă de 6 ani, care se juca prin curte, și-i dete mai multe lovituri de secura în cap împrăștiindu-i creierii prin casă; pe urmă luă corpul neînsușit al bieteii copile, îl puse pe o laviță, îl acoperi cu un țol și-i aprinse o luminare. Când sosi nevasta sa, el îi mărturisese fapta, spunându-i că și-a omorât fetița din cauză că n'o putea suferi, rugându-o tot-odată să nu spuie nimănui nimic; dânsa însă alergă imediat și denunță crima. Ucigașul fu ime- diat arestat și înaintat parchetului. Se crede însă, că n'ar fi în întregimea minții, mai ales că suferea și de pelagră.

Războiul din Africa sudică.

După cum am semnalat, Buri au în- cercat alaltăieri un atac de flanc la *Tabanehu*, pentru a pune mâna pe o strimțore de munte. Generalul French a atacat pe Buri, cari ocupă aici pozițiunii strategice foarte însemnate. Munții dela Tabanehu sunt mai ripoși decât cei dela Colesberg. Totă ziua de alaltăieri Buri au întreținut un foc de artilerie foarte violent.

„Daily Mail” spune, că spre a face să sară în aer arsenalul din Johannesburg, se construisse un tunel suteran între arsenal și o casă, situată în fața acestei clădiri. În suterană se îngrămădiseră apoi mari cantități de materii explozibile. Se prevedea, că în urma acestei esplosiunii guvernul va de- creta espulsarea din Transvaal a tuturor Englesilor.

Conform hotărârii comisiunii mixte, 10 bărbați, 269 femei și 429 copii de na- ționalitate engleză au fost conduși la granița portugheză.

Din Londra i-se telegrafază țării „Tems” din Paris, că tratatul de pace în- tre Anglia și Transvaal s'ar încheia în- tinte de aniversarea născerii reginei Victo- ria, care e la 24 Mai st. n.

Fometea din India britanică.

Despre fometea, ce bântue în India britanică, sosesc sciri înfrățitoare la Londra. Într'una din ședințele din urmă ale con- siliului guvernial din Calcutta, secretarul ministeriului de agricultură a raportat despre proporțiile înfricoșate, ce a luat fometea, cauzând o catastrofă așa de mare, cum puține alte se pomenesc de când e lumea. Secretarul a dat amănunte grozave

asupra casurilor de fomete la cari a fost martor ocular în călătoria, ce a făcut. El spune, că oamenii cad ca muștele și ca- davrele lor zac neînmormântate. Chiar nici vulturii nu supără cadavrele, fiind-că ele sunt lipsite de carne, și n'au decât piele și oșe.

Numitul secretar a raportat, că pe teritoriul englez 27 milioane de oameni sufer de o miserie indescriptibilă. Guvernul a dat până la finea anului trecut 40 milioane de rupii pentru ușurarea sortii nenoroci- ților, der abia se cunosc vre-o ușurare.

La finea ședinței s'a ridicat vicere- gele englez lord Curzon și a declarat, că din cauza războiului din Africa-sudică, ce absorbte toate puterile Angliei, acosta nu pôte face nimic pentru delăturarea mi- seriei.

Un medic englez, care a sosit tocmai acum din India, spune lucruri interesante. Fometea — dice el — e mai rea decât ciuma; durerile cauzate de ciumă pot fi ușurate, însă în fața fometei autoritățile stau incapabile. Bărbații indigeni din India sunt atât de slabi și istoviți, încât glesnele dela picioarele lor pot fi cuprinse cu de- getul oel mic. Într'un loc s'a aflat un grup de copii, pe care i-au espus părinții lor, ca să fiă luați sub scutul cuiva.

Medicul, care a istorisit acestea, a plecat din India la 1 Februarie, când fô- metea nu-și ajunsese culmea; atunci erau 3 1/2 milioane de indiviți torturați de înflo- rătoarea calamitate. Numărul acesta creșce în fiă-care săptămână cu 1/4 milion, așa că azi sunt 5 milioane de oameni, cari mor de fôme. Când fometea bântuia mai înainte, se dedeau ajutóre din toate părțile lumii, azi însă guvernul englez e lăsat singur.

Teritoriul bântuit de fomete e de 300,000 chlm. pătrați, mai așa de estins ca Ungaria. Fometea bântue în provincia Bombay, în jumătate din provinciile cen- trale, în statele apusene ale Indiei centrale în Rajputano, în Pouschab, Hyderabad, Cuzerat și Cutch. În provinciile aceste sunt cel puțin 40 milioane de suflete. Fô- metea este o urmare a secetei, care a făcut să se usce sămănturile.

Banile și întreprinderile mai mari din Berlin au ținut o conferință, în care s'a luat hotărârea de a-se veni în ajuto- rul nenorociților. S'au scris momentan 400,000 mărci.

ULTIME SURI.

Londra, 2 Mai. Din Boshof se anunță, că în 28 Aprilie 400 de Buri au atacat spre vest de Boshof avan- posturile engleze, cari au respins atacul.

Bruxella, 2 Mai. În cercurile bure de aici se crede, că în cestiu- nea Africeii-sudice va urma în cu- rând o întorcere surprinzătoare. — Din Pretoria se anunță, că generalul bur Olivier a fost grav rănit în lupta dela Wepener.

DIVERSIE.

Cât prețuesce principele de Wales. După scirea atentatului din Berlin contra vieții principelui de Wales, mulțime de societăți de asigurare a vieții au schimbat depeși cu filialele lor din Bruxella, ca să-și ia informațiunii asupra principelui. Causa acestui schimb de depeși nu este vre-o simpatie personală, ci curatul interes, fiind-că principele este asigurat la 12 societăți di- ferite în suma de 40 milioane mărci. Direc- torii respectivelor societăți de asigurare au rămas foarte veseli când au audīt, că aten- tatul n'a reușit.

Literatură.

„Fetele casnice”, cor pentru trei și patru voci femeesci de Timoteiu Popovici. Acastă dragălașă compoziție musicală se află de vândare la d-nul autor în Sibiu (seminar- ul archiepedescan), cum și la Tipografia „A. Mureșianu” în Brașov. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gheorgiu Maror.

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Maiu 1900.

Renta ung. de aur 4%	117.—
Renta de corone ung. 4%	92.35
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.10
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.50
Obliq. cail. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonuri rurale ungare 4%	92.80
Bonuri rurale croate-slavone	93.75
Impr. ung. cu premii	164.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	98.95
Renta de hartie austr.	98.45
Renta de aur austr.	117.45
Losuri din 1860.	136.20
Actii de-ale Banței austro-ungar.	17.61
Actii de-ale Banței ung. de credit.	734.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	731.—
Napoleonori	19.27
Marci imperiale germane	118.36
London vista.	242.82 1/2
Paris vista.	96.50
Rente de corone austr. 4%	98.50
Note italiene	91.85

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Maiu 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.—	Vend.	19.04
Argint român. Cump.	18.80	Vend.	18.90
Napoleonori. Cump.	19.20	Vend.	19.26
Galbeni Cump.	11.20	Vend.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	252.—	Vend.	—.—
Marci germane Cump.	118.20	Vend.	—.—
Lire turcesci Cump.	21.40	Vend.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vend.	101.—

Nr. 4030—1900

PUBLICAȚIUNE.

Pentru stabilirea contribuției după următoarele venit pe anul 1900.

După §§. 16 și 18 art. de lege XLIV din anul 1883 se aduce la cunoștința publică, că On. Direcția de finanțe r. u. din loc a trimis catalogurile la oficiul de dare orășenesc pentru stabilirea dărei, și anume:

1. Catalogul repartisării dărei de pământ, care conține pe toți proprietarii de pământ.
2. Catalogul pentru darea după chiria caselor și împărțirea lor după categorii.
3. Catalogul dărei după câștig clasa I și II, conținând stabilirea dărei meseriașilor, cari lucrează fără calfe; a calfelor de meseriași, diurniști, servitori etc. cum și a proprietarilor de case și capitaliști din clasa II.
4. Catalogul contribuției după venit clasa IV, conținând pe toți aceia, cari sunt angajați cu salar anual, cum și amployații de stat, municipii comunale și privați, servitorii, cari au pensii de grație.

3. Catalogul partidelor, cari sunt obligate la contribuția după interese de capital și rente.

Aceste cataloage sunt puse la dispoziția fiă-cărui contribuabil în decurs de 8 zile, adică dela 7 Maiu până inclusiv la 14 Maiu 1900 st. n. dela 8 ore până la 12 ore a. m., la oficiul de dare orășenesc.

Contra sumelor de contribuția stabilite în aceste cataloage pot recura contribuabilii și anume:

a) Acei contribuabili, cari au fost deja taxați cu vre-o dare din cele specificate și anul trecut, în decurs de 15 zile, adică până inclusive 29 Maiu st. n 1900.

b) Acei contribuabili, cari pentru prima-ură sunt taxați cu vre-o categorie de contribuția. Din cataloagele indicate în decurs de 15 zile, dela ziua în care li-s-au înscris în foia de dare sumele, ce au a plăti. Recursul este a se adresa la On. Comisie administrativă prin On. Magistrat orășenesc.

Terminele date după expirarea acestor termene se vor respinge, ca întârziate.

Tot-odată se provocă toți contribuabilii să se prezente la oficiul de dare cu foia de contribuția pentru a-se serie în foia câtă contribuția au să plătescă.

Brașov, 30 Aprilie 1900.

1254,1—2. Oficiul de dare orășenesc.

Se caută o locuință cu 4 camere și ce'e necesare, începând dela 1 Iunie st. n. a. c.

Oferte până în 5 Maiu a se adresa la administrația. (945,1—2).

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința generală, cumcă stampilarea de coronă circumscrisă cu ordinațiunea Inaltului Ministru de comerț reg. ung. datată în 1 Febr. a. c. sub nr. 84995, care stampilare prin ordinațiunea din 15 Martie 1899 sub nr. 6523/99 este recerută la vândarea în birturi a vinului și a berei — cu începerea dela 1 Iulie a. c.

Acastă stampilare este recerută conform prescriptelor cuprinse și ordinațiunea amintită în urmă și pentru sticlele și paharele folosite la vândare în birturi a rachiului, adică a beuturilor alcoolice arse.

738,1—1 Căpitănatul orășenesc.

Anunț de vândare.

Conform hotărîrii comitetului și sinodului parochial gr. or. din Brașov (Cetate), aprobată de Ven. Consistor archidieceșan, Epitropia parochială subsemnată face cunoscut, că **se vor vinde prin licitațiune cu oferte terenurile mai jos arătate, situate în imediata apropiere a promenadei de sus din Brașov.** Aceste parcele sunt forte potrivite pentru clădiri de vile, anume:

1) Parcela de sub Nr. casei 4 din Gróver, având o suprafață totală de 801 metri pătrați, cu o casă de piatră cu 5 camere și cu grădină. Prețul vândării va fi deia 5000 fl. séu deca mii corone.

2) Parcela cu Nr. casei 3 având o suprafață de 855 metri pătrați cu casă de lemn cu 3 camere și cu grădină. Prețul vândării dela 2500 fl. séu cincii mii corone în sus.

3) Parcela Nr. 3 din Bârdigas, având o suprafață totală de 628 metri pătrați cu o casă de lemn și cu grădină. Prețul vândării dela 1500 fl. séu trei mii corone în sus.

4) Parcela Nr. 4 în Bârdigas, având o suprafață totală de 526 metri pătrați cu grădină. Prețul vândării dela 1300 fl. séu două mii șese sute corone în sus.

Ofertele sigilate provédute cu vadiu de 5% din prețul ofertat, se vor adresa comitetului parochial român gr. or. dela Sf. Adormire din Brașov-cetate până séra în 8 (21) Mai a. c., la cancelaria parochială, casa Nr. 5 din Têrgul griului. Planul de situațiune al parcelelor, locul și ori-ce informațiune se pôte arăta și se pot obține dela Dl Epitrop T. Spuderca, strada orfanilor Nr. 2 (14).

Epitropia parochială

935,3—6.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

AVIS.

Am onóre a face cunoscut On. public, că **am deschis în Brașov-cetate, strada Spitalului Nr. 25, un**

BIUROU INTERNAȚIONAL

de informațiuni și mijlocitor de servicii, la ceea-ce cu stimă atrag atențiunea on. proprietari de Cafe-nele, Hotele și Birturi; precum și a on. public inteligent, rugându-mé a mé sprigini prin prețioșele D-lor comande.

Rugându-vé de stim. Dv. încredere, rămân

cu distinsă stimă:

Vitéz.
agent.

1—3

De vândare séu de inchiriat.

Casele din Scheiu strada Petrosa nr. 7, care constă din 4 odăi, autreu, bucătărie, pivniță și altă casă. Tot în aceiași stradă nr. 2, care constă din 4 odăi și 2 bucătării, sunt de vândare séu de inchiriat.

Tot în Scheiu strada Prundului nr. 47 sunt în etajul I 6 odăi și 2 bucătării, pivnițe, poduri și grădină, cari se pot inchiria la doné partide séu la una.

Informațiuni mai de aprópe dá proprietarul caselor, strada Prundului nr. 47.

Dumitru I. Pascu.

P. T.

Grăbiți a Vê procura încălțăminte dela

S. E. & H. MICHELSTÄDTER

— BRAȘOV (Hotel Baross). —

Din cauza renoirei depositului se vinde până la sfârșitul lui Aprilie o parte din încălțăminte cu 10% mai puțin ca prețurile ce sunt timbrate pe talpă.

„IDEAL“

mașină de lărgit ghețe pärechea 3 corone.

La tragerea loteriei de clasă priv. r. ung.

— in 17 și 18 Mai —

se capetă losuri cu prețurile originale

la $\frac{1}{4}$ 12 cor. $\frac{1}{2}$ 6 cor. $\frac{1}{4}$ 3 cor. $\frac{1}{8}$ 150 fl.

„Mercur“ Bank und Wechselstuben-Actien-Gesellschaft

Budapesta, V., Dorotheagasse 12.

Numai în acésta colectură principală sau câștigat și plătit câștiguri principale, așa la ultima clasă câștigul de 400,000 corone.

Pentru a evita schimbări, atragem atențiune asupra cuvântului „BANK“ din firmă.

Adresa telegramelor „Mercurbank“ Budapest.

AVIS.

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potă face și reinori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă. Administraț. „Gaz. Trans.“